

## Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

## Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.  
Félre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 ft 50 kr.

## Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

## ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

## Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

## Az új kormány bemutatkozása.

Az új kormány tegnap mutatkozott be a képviselőházban és a főrendiházban. Széll Kálmán mintegy másfél óráig tartó beszédében fejtette ki a kormány programját, melyet minden pártion tetszőleg fogadtak, kivéve a kormánypárti Tisza-csoportot, mely nagyon tartózkodóan viselte magát.

Széll beszéde elején az ellenzékkel folytatott tárgyalásokról és a béke megkötéséről szólt hosszasan, majd áttért a kormány tulajdonképeni programjára, a melyben megjelölt azokat az irányelveket, a melyeket a kormány jövőben követni fog.

Első sorban kijelenti, hogy a kormány 1867—XII. t.c. alapján áll, mert ez az ország érdekeire, önálló haladására, fejlesztésére a legalkalmasabb és igen becsesnek tartandó, ha támogatását megnyerné azoknak, a kik ugyanezen az alapon állanak, de jelenleg még nem tartoznak pártjához.

Ezután áttérve a részletekre, elmondja, hogy a pénzügyi egyensúlyt kockáztatni nem szabad. E szempont szem előtt tartása igen nagy gondot fog adni. A valuta-rendezés folytatása első szükséglet. Az egyenes adók reformjával a legközelebbi időben kell foglalkoznunk.

A véderő gondozásánál a szédületes verseny a harcoképesség fejlesztésénél sok terhet ró ránk, de biztosít, hogy újabb, számbavehető teher nem fog ránk hármlani, habár nagy szervezési munkára is szükség van.

A honvédségi intézmény fejlesztése mindnyunk szívén fekszik.

A vallás- és közoktatásügyi politika terén a meghozott törvények főtartandók, a katolikus autonómia kérdésében a szerencsés megoldást reméli a felség apostoli, a nemzet szuverenitási és a katolikus egyház hierarkikus szervezésének megővése mellett.

A kongrua gyakorlati megoldásai a közelben remélhetők. Az igazságügy terén abban a szellemben óhajta vezetni az ügyeket és kodifikációt, a melyben Szilágyi vezette.

A földmivelési kormányzatra fő gondja lesz a kormánynak a szövetségi eszmét ápolni, a gazdasági ismereteket terjesztani fogja. A parcellázás és telepítés kérdése benne van a programjában. A földmivelés érdekében minden miniszteri tárczával lehet és kellis működni.

A vicinálisok ügyének szabályozása elodázhatatlan. Szem előtt tartandó a Csáky-féle elfogadott javaslat.

A belügyi tárczával a közigazgatás reformjára nagy szükség van. Az 1891: XXXIII. törvényzikk alapján kell a szervezéshez fogni. Az önkormányzat a maga életfeltételeiben főtartandó, ám az államosítás gondolata keresztülvindó.

A fegyelmi törvény s a szolgálati pragmatika is megalkotandó a reform keretében. A magyar nemzeti állam egységesítése és megerősítése s fejlesztése legelső vezető gondolata a reformnak.

Az inkompatibilitási törvény revíziójával tüzetesen és sietve kell foglalkozni.

Ezek nagyjában azok a programjavítók, melyeknek beváltását igéri az új kormány.

Hogy mennyiben fogja azokat meg is valósítani, azt majd megmutatja a jövő.

Beszédéből közöljük a következő fontosabb részeket:

En az 1867: 12-ik t.-cikkhez, annak igazi, hamisítatlan értelméhez, betűjéhez ragaszkodom. (Zajos helyeslés és taps a baloldalon.)

De t. Ház, ez végre is csak az alap és nem az irányzat. A mi az irányzat kérdését illeti, gondolom, nem sokat kell magyaráznom e kérdésben sem, hogy mi az az alapirányzat, a mely engemet politikámban vezet, mi az az alapvető gondolat, a mely működéseben irányítani fog. A ki egyes

volt figyelemmel kísérni azt a politikai működést, a mely — fájdalom már elég hosszú — hátam mögött van, hisz 30 éve mult már, hogy ennek a Háznak szakadatlanul tagja vagyok, (Eljenzés) annak nem lehet kétsége az iránt, hogy az én irányzatom más nem lehet, mint az igazi, valódi szabadelvűség. (Helyeslés és eljenzés jobbfelől.)

Azon szabadelvű irányzat, a mely a maga felfogásait, tanait, meggyőződéseit abból a légkörből hozta, a melyben az én politikai bölcsöm ringott, azon szabadelvűség, a mely áll azon alkotások, nem doktrínák, de elvek és igazságok alapján, a melyeket hosszú fényes harcok küzdelmei és törekvései leraktak és leszürttek, mint az igazi szabadelvűség alkotásait. (Helyeslés.) En ettől az irányzattól egy lépésben, kormányzatomnak egy pillanatában sem tudok és tudnék eltérni. (Helyeslés.)

Öszintén, becsületesen mondom, gondolom, bővebb fejtegetés ehhez nem szükséges. (Helyeslés.)

És ennek végeztélként tekintem: a magyar nemzet számára folytatni az egységes magyar állam kiépítését (Élénk tetszés és helyeslés a jobb- és baloldalon.) alkotásokban, intézményekben (Helyeslés) és özszes gazdasági, kulturális és politikai fejlődésének erősítésével és biztositásával. (Élénk tetszés és eljenzés.)

T. ház! Ebben a nagy munkában bizalmat és támaszt kérem első sorban annak a pártnak és a ház azon részének, a melynek kebeléből ez a kormány megalakult, (Élénk helyeslés a jobboldalon) a mely a szabadelvű politikát írta zászlájára, (Egy hang a szélsőbaloldalon: De nem követte! Ugy zaja a jobboldalon: Halljuk! Halljuk!) a melynek tagja voltam keletkezte óta és a melynek a politikája az enyém is volt úgy, a hogy magamat azzal azonosítottam. Már most én öszintén és nyíltan megvallom, hogy én becsesnek, részemre örvendetesnek és értékesnek tartom, ha támogatását megnyerem azoknak is, a kik az én alapomnál állva és programmat elfogadva, engem más oldalról is a háznak támogatni készek. (Helyeslés a jobb- és a baloldalon.)

Nagy az a munka, a mely előttünk áll, mindenünk jut belőle osztályrésze és azt hiszem, hogy közállapotaink és feladataink megoldásánál nagyon becses dolog lesz és lenne, ha ez a támogatás és az a bizalom tágabb és tágabb keretekbe is átmenne. (Helyeslés.)

Ismerem és tudom kötelességem, a melyeket a törvény elem szab a külügyek kérdését illetőleg is és azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy az arra hivatott alkotmányos tényezők évek hosszú során keresztül teljes egyetértésben magukat azonosítva találják azon politikában, a mely az osztrák-magyar monarchia részéről a nemzetközi kérdésekre vitelik és kifejezésre jut és a melyben a monarchia és az ország érdekei a legjobban meg vannak óva. A mi politikánk a béke politikája és főpillére a politikának az a hármas szövetség, a melyről el van ismerve, hogy az az európai békének magának is egyik garancziáját képezi. (Általános helyeslés.)

A kormánynak legfőbb gondja, igen, t. ház, azt az egyensúlyt az államháztartásunkban ápolni, gondolni és fenntartani, a melynek elérésére oly nagy áldozatokat hozott e nemzet és a melyet oly nagy és hosszú munka árán ért el. Ezt t. képviselőház, közoktatási, ezt alárendelni nem szabad semminek, mert az államnak legfőbb érdeke az és minden attól függ: rendezett anyagi, pénzügyi viszonyok között é-le. Ezt bővebben szintén nem szükséges magyarázni. Azért nem tagadom, nagy gondot fog adni ennek a szempontnak intact szem előtt tartása, mert az ország szükségletei, minden az ország fejlődése, a reform tevékenység minden téren, mely újabb kiadásokat, a kiadásoknak folytonos növekedését és szaporítását hozza létre és tolja előtérbe.

A pénzügyi kezelés és pénzügyi törvényhozás terén természetesen folytatni kell a megindított munkálatokat, a lefektetett elvek alapján.

A véderő gondozása, t. Ház, minden államnak első rendű feladata.

Hát, t. képviselőház, az osztrák-magyar hadsereg, a mely a miénk is, a melyben a törvény értelmében a nemzet ifjúságának virága rója le véderő kötelezettségeit, kell, hogy gondozása tárgyát képezze a törvényhozásnak akkor, mikor a véderőről itt tárgyal, annak szükségleteivel foglalkozik alkotmányos delegációja által. A harcoképességet fenntartani és annak esetleg feltétlen elkerülhetetlen mutatók fejlődését szem előtt tartani, gondolom elsőrendű kötelessége mindenkinek, mert az ország biztonságának kérdése az osztrák-magyar monarchia állásának és tekintélyének kérdése. (Helyeslés jobbfelől.)

Most áttérek, t. ház, egy pár ügynek a megismertetésére, a melyeket hosszasan és részletesebben, majd annak idején a költségvetés tárgyánál, a kormányom miniszterei fognak fejteni, de szükségesnek tartom, ezeket is megismertetni, mert ez a t. ház állásfoglalását a kormánnyal szemben megkönnyítheti.

A vallás- és közoktatásügyi kormányzat terén a kormány feladatának tartja mindezekelőtt az állam és egyház jogainak és a megalkotott intézmények épségben tartása mellett megővését a felekezeti békének és a jóviszonynak állam és egyházak között. (Helyeslés jobb- és balfelől.)

A kormány a legnagyobb érdeklődéssel kíséri a katolikus autonómia ügyét és örömlini fog és reméli is, hogy e kérdés szerencsés megoldást nyer, természetesen oly elveknek épségben tartása mellett, a mely elvek, meg vagyok arról győződve, az illetők részéről is folyton szem előtt fognak tartani és ezek: a felség legfőbb kegyur-joga. (Helyeslés balfelől.) Az államnak szuverenitásából folyó jogok (Élénk helyeslés jobbfelől) és a katolikus egyház hierarchikus szervezete.

Mi reméljük, hogy ezeknek szemmel tartása mellett közmegegyezésre sikerülni fog a katolikus autonómiai kongresszusnak a maga nagy, a maga szép, a maga nemes feladatát megoldani. Valamint reméljük azt is, hogy a tárgyalás alatti kongrua kérdéseinek rendezése sikerrel fog foganatba vettetni. (Halljuk! Halljuk!)

A nagy nemzeti állam létérdeke a kulturához van kötve t. képviselőház, (Igaz! Ugy van!) azért a közoktatás terén a haladás, a gyakorlati élet tapasztalatait is számba véve, a fokozatos fejlesztéssel sok teendőnk és rendezni valónk van. Természetesen pénzügyi erőnkhez képest a kormány ezen a téren is mindent meg fog tenni, hogy az országnak kulturális fejlődését biztosítsa. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Szól ezután az igazságügy és földmivelésügy terén leendő munkásságról.

A mi specialiter a földmivelés ügyét illeti, a kormány tudja, hogy nagyon neheze a viszonyok. A kormánynak gondja lesz a gazdasági minden tagozatának érdekeit lehetőleg éber szemmel figyelemmel kísérni (Élénk helyeslés jobb- és balfelől), de első sorban azokat, a kik legkevésbé tudják magukat a viszonyok sulya ellen megvédeni: hazánk földmivelő népének érdekét. (Igaz! Ugy van!)

A kormány vezethet e téren, irányíthat, de a társadalomra van szüksége, hogy ezen a téren sikereket elérhessen. A még nem egészen szabályozott a jóviszonynak szabályozása és rendezése, a kisbirtokosok hiteltelviszonyainak rendezése és több ilyen dolog, igen fontos feladatokat képeznek, a melyek terén támogatólag, éberszöveg, javítólag lehet hatni. De lesz talán radikálisabb dolga is szükség.

A vicinális vasúti törvényt revízió alá venni: elsőrendű feladata a kormánynak.

T. ház, a közigazgatás szervezésének kérdése kell, hogy felöljele az egész kérdés a maga nagyságát és minden részében. Annak hivatása azokat a hiányokat, a fogyatékos ágakat szabályozni, rendezni, a melyekről ama tárgyalások alkalmával is sok szó esett, s a helyek csak ezen nagy kérdéssel kapcsolatosan, harmonikus és szerkesztve, teljesen és alaposan megoldhatók. A cél, mely itt előttünk áll, az, hogy az 1891: gondolom XXXIII. t.-c. alapján állva, az adminisztráció az államosítás elvére helyeztesse. (Helyeslés.)

De ez nem azt teszi, t. ház, hogy mikor a törvényhatóságok, városok és községek öszhangzatos, harmonikus közigazgatási rendezésének ügyét ide hozzuk, hogy mi az önkormányzat életteleit érinteni, vagy sebezni akarnók. Ellenkezőleg: igyekeznünk fogunk az államosítás elvére építve, az adminisztráció kérdéseit úgy megoldani, hogy az önkormányzatot a maga valódiságában, a maga egészében ne sebezzük meg. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Kifejtéven erre vonatkozólag, hogy e kérdéseket az ország valódi érdekei szerint kell megoldani, így folytatja: Miután már beszélt a tenezőkről és azok létesítéséről, ha most valaki tölem azt kérdi, hogy mi hát a kormányzati szellem, mely engem vezetni fog (Halljuk! Halljuk!), erre igen egyszerű az én válasom: En, midőn e helyre jöttem, magammal hoztam azt a felfogást, a mely bennem él, mióta politikával foglalkozom.

Azzal a felfogással s azokkal az intenciókkal jöttem ide és a melyeket hallottam politikai életem tavaszkorában: azokat nem fogom megtagadni most sem, midőn annak öszen élek. (Élénk helyeslés és eljenzés.) Igen egyszerű ez a dolog és nem is kényes, mert egészen természetes. En ugy fogok kormányozni, minden intézményt úgy fogok igyekezni vezetni és a törvényeket úgy fogom végrehajtani, a mit egy kormány sem tehet és cselekedhetik másképp, hogy minden nemzetiségi különbség, minden vallásfelekezeti különbség és minden osztály különbség nélkül egyenlő mértékkel mérjünk mindenkinek. — (Élénk helyeslés és eljenzés.) A mieben az én vezéricsillagom, az igen egyszerű és minden kormánynak vezéricsillaga: törvény. jog és igazság! (Hosszantartó lelkes eljenzés és taps.)

Beszéde után az elnök öt perc szünetet ad.

## Politikai hir.

**Eötvös és a függetlenségi párt.** Tegnap már táviratilag jelentettük, hogy a függetlenségi párt Eötvös Károly politikai magatartását elítélte.

A párt e határozata a következőleg hangzik:

A párt számos tagja, abból indulva ki, hogy az Egyetértés napilap, a melyet a vidéken igen sokan a függetlenségi párt organumának tekintenek, a párt állásfoglalását a lezajlott nagy küzdelemben igen sokszor élesen elítélte, határozati javaslatot adott be, melyben a párt kimondja, hogy az Egyetértés a pártnak sem közlönye, sem pedig nézetét nem tolmácsolja. Ezen határozatban elítélendőnek mondja ki Eötvös Károly képviselőnek, mint a párt tagjának politikai magatartását és mint az Egyetértés főszerkesztésének a nagy politikai küzdelem folyamán a lap irányára gyakorolt ténykedését is.

## ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, márc. 1.

Az öt hónapig tartó harez után ma végre a parlament újra visszatért régi képét, s a képviselők lelkesedéssel várták az új kormány bemutatkozását.

Már jóval az ülés előtt a képviselői padok megteltek, s Madarász apó egy negyed 11 órakor megnyitotta az ülést.

Mig a jegyzőkönyvet olvassák: a képviselők nagy zaj közt elhelyezkednek. A volt és elbocsátott miniszterek közül Erdély és Perczel vannak jelen. A folyosóról behangzik az eljenzés: Széll Kálmán és Hegedűst eljenzik már másodsor.

Pulszky Ágost elhagyta régi helyét és Tisza István gróf mögé ült.

Ivánkát, Meszlényit, Hollót és Szluha Istvánt nyílt ülésben föl hívják, hogy az inkompatibilitási bizottságnál jelenjenek meg — igazolásra. (Derűlés.)

Perczel Béni számos kérvényt bemutat. (Állandó zsiibongás.)

E pillanatban viharos eljenzés hangzott föl. Csávossy háznagy vezetése alatt az új kormány megjelenik a teremben s a miniszterek bársonyszékükben helyet foglalnak.

Széll miniszterelnök jelenti, hogy a felségtől legkegyelmesebb királyi kézirat érkezett, kéri annak kihirdetését.

Madarász fölolvastatja a kormányt ki-nevező kéziratot Perczel Béni által.

Széll és Hegedűs nevének említésekor lelkes eljenzés hangzik fel.

Széll mély csendben, általános figyelem között kezdte meg a beszédét, a melyet mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel kísért a Ház s több helyt lelkesen megéljenzte.

Széll beszéde végeztével 5 percnyi szünet volt, a mely után a legnagyobb érdeklődés természetesen a nemzeti párt szónokának, Horánszky Nándornak beszédje iránt nyilvánult. A várakozók nem is csalódtak, Horánszky nyíltan kijelentette, hogy azon elvek alapján, a melyeket a miniszterelnök magának vallott, őt támogatni fogja, annál is inkább, mert a kormányelnök ezekhez az elvekhez való ragaszkodását nemcsak elméletben, hanem gyakorlatilag is dokumentálta, a mikor közreműködött a kiegyezési kérdés olyan megoldásán, a mely a nemzet jogait megóvjá. Kifejezte Horánszky azt a reményt, hogy a gyűlölködés szelleme ki fog vonulni a közlethből és azt az örömet, hogy a kormányelnöki széket Széll Kálmán foglalta el.

Széll felhívásának tehát a Horánszky nyilatkozata teljesen megfelelt. A fuzió immár a parlamentben magában is preparálva van.

A függetlenségi párt nevében Kossuth Ferencz vonta meg azokat az elvi vonalakat, a mik a pártot a kormánytól elválasztják; de kiemelte azt is, hogy Széll Kálmán 1878-iki önértékes, férfias magatartásából azt a reményt meríti, hogy a megkötött megálapodások megtartatnak és hogy a nemzet jogai ellen újabb támadás nem fog intézteni. Ebben a reményben a függetlenségi párt lemond a kivételes eszközök alkalmazásáról és rálep az elvi harcoknak nyugodt, de magasztos terére.

Beszéde végén ő is meghajította zászlóját a király alkotmányos érdeke előtt. A szép beszédet a baloldal zajosan megtapsolta.

Molnár János a néppárt nevében melegen üdvözölte Széllt, de ő is megvonta és

részletesen körvonalozta a maga pártjának elvi vonalait, a melyek a kormánytól elválasztják.

Az utolsó szónok Polónyi Géza volt, a ki csatlakozott Kossuth szavaihoz. Konstatálta, hogy az új kormány sok jogos igényt lép föl a bizalomra, de lehetetlen, hogy az ellenzék ki ne fejezze annak idején bizalmatlanságát a pénzügyminiszter iránt . . .

— A klauzula! zudult fel a baloldal.

Polónyi ezután hangoztatta, hogy törekedni kell ezután is a teljes paritás elérésére és a jagegyenlőség magasztos elveinek különösen az általános választói jognak megvalósítására. Erőteljes beszédet az egész függetlenségi párt nagy tetszéssel fogadta.

Madarász elnöknek most fontos jelentése voltak. Bejelentette, hogy a névszerinti szavazások iránti kérelmeket visszavonták és így most már proponálhatta, hogy az elnök és az alelnökök választását holnap ejtse meg a Ház. Ezt egyhangulag elfogadták és ezzel az emlékeztetés, nagyfontosságú és nagy eredményekkel járó parlamenti harez végleg befejeztetett.

## A főrendiház ülése.

A főrendiház karzatait is hölgyközönség okkupálta, bár itt az érdeklődés nem volt akkora, mint a képviselőházban. A főrendek elég szép számmal jelentek meg.

Az ülést Károlyi Tihor gróf nyitotta meg, fölolvastatta a jegyzőkönyvet, majd az új kormány kinevezéséről szóló királyi leiratot, melyet a főrendek állva hallgattak meg.

Az iratok fölolvassása után Szapáry István gróf háznagy az előszobába ment és bevezette az új kormányt, melyet eljenzéssel fogadtak.

Széll Kálmán, alig hogy székéhez ért, le sem ült, hanem megkezdte beszédét. A főrendek támogatását kérte és kiemelte, hogy az a küzdelem, mely a törvényhozás másik házában folyt, befejezést nyert és jogos reménye van, hogy a béke az engesztelékenység szármayai alatt tartós lesz és a törvényhozás másik háza folytathatja munkálkodását.

Szapáry Gyula gróf kijelenti, hogy megnyugvással és meglelégedéssel hallotta a miniszterelnök programját s azt hiszi, az egész Ház ugyanily eszmékkel hallgatta. (Ugy van!) A miniszterelnök harmincz éves multjával megnyerte mindenki rokonszenvét. Sötét felhők jártak a haza egén, de vigasztalással látta, hogy mint mindig, most is előtérbe lépett győzelmesen a hazaszeretet.

Bármily bizalommal viseltetik is az új kormányelnök iránt, kijelenti, hogy az egyházpolitikai törvények kárának ellensúlyozására ezentul minden erejével törekedni fog, de bizik abban, hogy a miniszterium részéről is méltányos támogatásban fog ebben részesülni.

Károlyi Tihor gróf elnök a főrendiház nevében üdvözli az új kormányelnököket, a ki válságos időben vállalkozott nehéz földadatai teljesítésére. (Zajos helyeslés.)

Az új kormány bemutatkozása ezennel véget ért.

## Az egyetemi ifjuság ügyei.

II.

Alig kezdém el az egyetemi ifjuság ügyeire vonatkozó szerény észrevételeimet, már is tapasztalnom kell azon közmondás igazságát, hogy szőlj igazat s betörök a fejed. Megvallom: egy kissé talán sötét színekkel festöm az ifjuság közönyösségét; saját ügyei iránt való viselkedését, de nem igazságtalanul.

Azonban a hibát nem kizárólag az ifjuságban kell keresnünk, hanem a korszakban, a társadalomban, melyben élünk. Ma kevés ember van, ki a közügyért lelkesedik; kevés, ki a tiszta éniség álláspontjára tud emelkedni. Pedig az volna a szó szoros értelemben vett testvériség, melyet márczius Idusa adott nekünk, ha erősebb a gyengét, gazdag a szegényt támogatná a közjog előmozdítására irányuló nemes törekvésben. Ma napság a ki valamit a közügyért tesz, nem önzetlenségéből teszi, hanem önhaszonból, mellékérdekből, esetleg hiuságát legyezgető kitüntetésért.

Szeretjük a nagyhangú frázisokat, szeretjük az ifjuságot a haza reményének, országának, a haza jövődéből boldogsága le-téteményességének nevezni, de iránta, in-



téményei iránt a légkevesebb sem érdeklődünk.

Midőn pedig valamelyes szent, magas-tos ügy érdekében az ifjúság felemeli szavát; a társadalomhoz appellál támogatását: kérese hajótörést szenved, így nem is csodálkozhatunk, ha elveszti munkakedvét s felvetett szép eszméi, vagy esetleg megvalósult intézményei is tisztavirág sorsára jutnak.

Példát hozok fel. Az egyetemen van több segélyegylet. Ezek közül csak a középiskolai tanárjelöltek segélyegyletét említem fel, melynek célja a feddhetetlen jellemű, szorgalmas, anyagilag szűkölködő tanárjelöltek segélyezése. E segélyegylet, habár minden tagját nem is segélyezheti a „sok az eszkinő, de kevés a foka” elvénél fogva, mindazonáltal igyekszik, vagy jobban mondva, igyekszik minden tagján segíteni korrepetitóri vagy nevelői állások közvetítése által, ha a közönség nem viseltetnek hidegen ez egyesület iránt.

Mit tapasztalunk a közönség részéről? Azt, hogy vagy nem tud az egyesületről, vagy nem akar tudni.

Igazolja ezt az a tény, hogy ha valakinek nevelőre van szüksége, a helyett, hogy ez egyesülethez fordulna, inkább a budapesti tanárjelöltek segélyegyletét keresi fel, holott az ottani tanárjelöltek odakünn is kapnak elég nevelői állást. Vagy, ha valakinek gyermeke mellé tanítóra van szüksége, alkalmazzon olyankor, a kik nem is értenek a tanításhoz, vagy olyanokat, kik a nélkül is megélnének, a helyett, hogy a kolozsvári középiskolai tanárjelöltek segítő-egyesületéhez fordulnának s annak szegény tagjait segélyeznék, kik már hivatásuknál fogva is értenek a tanításhoz. Tehát több pártolást a közönség részéről az ifjúság iránt!

Mindamellett, hogy az ifjúsági élet beteg s a közönség részvételessel viseltetik iránta, mégis ifjúságunk életében haladás mutatkozik. A sötét felhők mögül elé-élé kándikál a fényes nap is, hogy eloszlassa a sötét, szürkő ködöt. Ifjúsági életünk képe ez évben határozott változást tüntet fel. Az „Egyetemi Kör” tagjainak száma, habár nem annyi, hogy több ne lehetne, mindamellett meglehetősen emelkedést mutat az előző évekhez képest.

Már magában ez a tény is örömdetes, habár nem is elegendő a Kör nagyobb szabásu mozgalmának, vagy jobban mondva a Kör megújulásának a megítélésére. Hogy pedig az Egyetemi Kör, az egyetemi ifjúság a megújulás küszöbén áll: annyi bizonyos. E tényt pedig én annak tulajdonítom, hogy Gergely György személyében, ki már Budapestben is a reformpárt vezetője volt, oly egyénült az ifjúsági elnöki székbe, a ki nemcsak, mint jogász és bölcsész, hanem, mint az ifjúsági élet bajainak legalaposabb ismerője, valódi diákolitikus, leginkább van hivatva üdvös reformok életbeléptetésére és keresztülvitelére.

Az egyetemi körben valóságos forrongás van. Egyik életrevaló eszme, egyik reform a másikat követi. A „Menza Akadémika” üdvös, szép eszméje, mely megvalósulását részben a sajtónak is köszönheti, innen indult ki s ma már termi jótékony gyümölcseit. A „neunzeti diákszövetség” ügye, a „diakotthon”, az University Extension kérdése a legaktualisabb dolgok, melyek most foglalkoztatják az ifjúság intéző körét.

Havasatji.

## SZÍNHÁZ.

**A műsorváltozásokról.** Tegnap Gé-  
czy István darabja, *A Sárdy-ház* került színpadra. A darab eddigi előadásain mindig zsufolt ház volt, tegnap azonban csak gyér publikumot lehetett látni a színházban. Ennek oka pedig az, hogy a Sárdy-ház csütörtökre volt kitűzve,

s minthogy váratlanul szordán adták elő, a publikum idejekorán nem értesülhetett a műsorváltozásról. Ha csütörtökre adták, mint a hogy rendjén lett volna, biztos a zsufolt ház. Tudjuk, mi volt ennek az oka. Székely Irén lemondta *Carmen* szerdai előadását és azért helyette a csütörtökre kitűzött Sárdy-házat adták elő. Meg vagyunk győződve, hogy az igazgatóság jóhiszeműen cselekedett. Amde ez a darabváltoztatás nincsen helyén. Ha *Carmen* volt kitűzve szerdára és lemondta valamelyik szereplő, egy kisegítő darabot kellett volna elővenni és a Sárdy-házat meghagyni csütörtökre, a mint a műsorban hirdette volt. A mi közönségünk konzervatív. Mikor megnézi a heti műsort szombaton, elhatározza: erre, meg erre az előadásra elmegyek a színházba. Épp így egy csomó ember elhatározta, hogy megnézi csütörtökre a Sárdy-házat. A műsorváltozásról nem értesült s mikor csütörtökre jegyet ment váltani, nagy bosszúsággal tapasztalhatta, hogy nem a Sárdy-házat, hanem valami más darabot adnak. Ezért volt üres ház a Sárdy-ház tegnap előadásán. Ilyen módszerrel tönkre lehet tenni a legvonzóbb darabokat is. De nagy anyagi kára van ebből a színháznak is, a mit meg is magyarázhatunk. Szerdára ki volt tűzve *Carmen*. Lemondták és a csütörtökre tűzött darabot rántották helyére: persze üres ház volt. *Carmen* pedig csütörtökre maradt. Igen, de ezt is lemondták s a *Párisi élet*-et adják helyette: újból üres ház. Már most valószínűleg még egy nappal tovább tolják *Carmen* s így aztán az egész hét műsorát felforgatják. A közönségnek bosszúság, a színháznak bosszúság, a pénztárnak veszteség. Míg, ha az első lemondott előadást egy kisegítő darabbal helyettesítik, a műsor csak egy pontja változik s a színházi pénztár is csak egy napon szenved érezhető hiányt. Ez igen egyszerű dolog. Nem is kell hozzá egyéb: csak egy kis *fináncpolitika*.

## Mulatságok.

Estély.

A böjti mulatságok között a kolozsvári tekéző-társaság estélyei bírnak a legnagyobb vonzerővel, de nem csoda, mert ritka mulatságon uralkodik oly kedélyes vidám kedve mint ezeken. A szombati estély iránt is rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul s a rendezőség csak azon busul, hogy a „New-York” terme aligha lesz majd képes mind befogadni az ott megjelenő közönséget. — Az estély 9 órakor kezdődik s bizonyára mint a multkor reggelig fog tartani.

**Dalestély.** A kolozsvári Polgári Dalegylet f. hó 4-én szombaton tartja az évi első rendes dalestélyét a Redoutban. Fennállása 25-ik évének kezdetén, sikerült elérnie, hogy közönsége kiszorult az iparos-egylet helyiségeiből s ma holnap a Redout összes helyiségei is kevés leend az érdeklődők befogadására. Ezuttal is, a műsor változatosságát dr. Ferenczi Alajos áll. vasúti fogalmazó ur közreműködése fogja emelni, a ki a választmány felkérésének engede: a) Bölcső dal Smetana Frigyesztől, b) Tündér tánc Liszt Ferencztől ezüstműveket fogja Thék-féle zongorán előadni.

**Bál Etéden.** Ugy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült mulatságot rendezett

vagy alkotva, én másforma anyagból vagyok csinálva.

— Vagy az ördögbe! Nekem úgy tetszik, hogy te és én ugyanazon anyagból vagyunk alkotva, te és én is milliók rajtunk kívül.

Elég az hozzá, hogy ha volt bátorságod házassági ajánlatot tenni egy nőnek, mialatt egy másiknak voltál lekötve, legyen bátorságod e bajból kibontakozni. Ha nem szégyenled magadat emagad előtt, azt kellene tenned. Tegyük fel, hogy én megmondtam Haviland kisasszonynak?

— Nem mondtad, te nem tennéd azt — nem vagy olyan barom!

— Közel állottam hozzá, hogy azt tegyem — mondá Miles.

A mi azt illeti, hogy barom vagyok-e, arra nézve nem vagyok bizonyos. Talán jó szolgálatot tettem volna Rutnak az által. Ki tudná megmondani, hogy hü lesz-e hozzá? Ki tudná megmondani, hogy nem unsz e reá, a hogy Hortenzre utál?

— Azért, mert az ember az érzelmeire vonatkozólag egyszer tévedést csinált, nem következik, hogy mind végig azt tegye, válaszolá Dick. Te rendesen nem vagy szerfelte szigorú; de én azt gondolom, hogy te engemet most egy kissé keményen ítélsz meg.

— Sajnálom, ha azt tenném; de mialatt Haviland kisasszony hozzám beszélt, mindig ez zsongott a fejemben. A te másik jegyesed a legösszintébb részvételem bírja. Én azt hiszem, hogy ő szeret téged. Én nem tudom elképzelni, hogy érzelmeidnek a változását, hogy fogod neki elmondani. Én —

— Édes fiam, ez nem érzélem változás — szakította félbe Dick — nem volna helyes annak nevezni. De kell előtte vallanom, hogy félre ösmertem az érzelmeimet.

Etéd községe, mely ugy a község lakóit, mint a rendező bizottság buzgalma dícsőri. Azonban az oroszán rész a két főrendező Gombos Samu és Gálfi Kálmán uraké, kik ugy megjelenésük, mint kedélyeskedések által az ifjúságot, a ki világos virradig való tánczra, ugy szolván lelkesítették.

**A dévai m. kir. állami főreáliskola „Salamon Ferencz-önképzőköré”** f. évi március 4-én, a Redoute nagytornében a kirándulási és zene-alap javára hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendez.

## Egyleti élet.

**Meghívó.** A magyar Vörös Kereszt egylet kolozsvári városi választmányának t. intéző bizottsági tagjai f. hó 5-én, (vasárnap) délután 3 órakor a megyeház kis termében tartandó ülésre tisztelettel meghívjuk. Kolozsvár, 1899 március 2. Az elnökség.

## Apróságok az új miniszterelnöknél.

Kétségtelen, hogy a legérdekesebb asszony ma Magyarországon az új miniszterelnök Széll Kálmán felesége.

Kutatják, keresik, hogy ki, hol született és ime a következő szépeket beszél róla.

Széll Kálmán Vörösmathy Ilona a nagy költő Vörösmathy Mihály és Csajághy Laura leánya, az ő asszonya, a kinek neve hervadhatlanul fog élni az örök szép költeményben, mely hozzája szól így: „Hová került el szép szemed világa...”

A régi Pest asszonyai még élénken emlékeznek a ritka eszes, kedves kis Ilonkára, a kiz 50-es évek derekán a váci-utcai Kappel-házban lakott a szülei. Kedvence volt mindazoknak, a kik Vörösmathy családjában megfordultak, de különösen kedvence Deák Ferencznek, a ki a költő halála után gyamatja is lett a Vörösmathy-árvának.

A kis Ilonka gyakran meglátogatta illusztris gyamatját Angol királynő-beli lakásán, a hol akortájt minden nevezetes emberünk megfordult.

Egy alkalommal Kemény Zsigmonddal valami nagyon fontos konferenciája volt a haza bölcsőnek. Ott volt Danielik János, a gavalár egri kanonok s még néhányan az akkori közelet fő faktora közül. Javában tanácskoztak az urak, mikor egyszerre csak kopogtatás hallatszott az ajtón.

Deák, attól tartva, hogy valami hszontalan-sággal alkalmatlankodó vizitőr elhagoja drága idejüket, szimpliziter kikiáltja, hogy:

— Nem szabad!

— Már bizony nekem szabad! — felelhet vissza egy üde, ezüstös gyermekhang s következő pillanatra ünnepi ruháskában, kezében nagy virágoskorral — mint egy kis tündér — lebbent be Vörösmathy Ilonka.

Deák Ferencznek nevenapja volt éppen s a hálás leánya gratulálni jött kedves gyamatyjának.

Nem is zavartatá magát a sok komoly, fekete katufrékos bácsi által, odaállt a haza bölcső elébe, s átadta neki a bokréta olyan csinos kis rigmust mondott, hogy egy gimnázistának is becsületére vált volna. S a haza néhez állapotán tündő, tőpörgő férfiak ugy érezték, mintha valami édes, meleg napugár lopódzott volna szívükbe és különösen Kemény Zsigmond, a gyermek barátja, addig el sem boesátoztá Ilonkát, míg az akkori híres czukrástól, Obermayertől fel nem hozott mindféle dárca jött.

Később, mikor leánygyá serdült, sőt már asszonykorában is, az első helyet Deák Ferencz szívében Vörösmathy Ilona foglalta el s ép ugy szorította őt, mint a Nedeczky-lányokat, Nedeczky

— Bármiképen forgasd a dolgot, az nem fog kellemesen hangzani, viszonzá Miles. Azonban, az a te dolgod. Nem állíthatom, hogy több tekintettel volnék Havet kisasszony iránt, mint a menyit egy közönséges ember egy közönséges asszony bánata iránt érezhet. Ruttal szemben másképen vagyok. Te és én, az ő nagy bajában segítségére voltunk. Ő barátomnak tekintem, jogom van azt tenni. Ő kemény megpróbáltatáson ment keresztül, ő gyöngéd és szerető.

— És én gyűlölni tudnám azt az embert, a ki újabb bajt hozna az életébe. Gyűlölném és megvetném, még ha a legbensőbb barátom volna is.

A két férfi hallgatott néhány pillanatig. Aztán Forrester azt mondá:

— Dick, ne feledd, hogy Haviland Rut szeret téged. Egy ilyen féle nőnek a szerelmét megnyerni nagy dolog egy olyan könnyelmű fráternek, a milyen te vagy.

Igyekezett méltó lenni hozzá.

Ekkor kezét szorította a barátjával a régi szíves modorában, meggyújtotta a gertyáját és fekiidni ment.

Marrable egy héttel hosszabb ideig maradt Tregarvenben, de bucsuzáskor Miles nem terhelte őtet a tanácsaival.

Midőn Forrester Nyugat Kensingtonba visszatért, Debora az előszobában találkozott vele. Első pillanatra alig ösmert reá, valamiképpen egészen más asszonynak látszott. De Miles nem tudta megmondani, hogy miért, az a furcsa zavaros érzete volt, mintha a régi ösmérés London helyett, melyet egész életében ösmert, egy új világba jött volna.

Mindent elbeszél Debórának Tregarvenről, Haviland Rutra vonatkozó kérdéseire válaszolt, de midőn az általam oly jól ösmert gunyos hangon azt kérdezte tőle, hogy

István leányait, a kik pedig ugyancsak a lelkehez voltak növe.

Deák Ferencz nyarait, míg csak végképpen el nem betegesedett, rendesen Rátóton töltötte.

A Rába völgyében, fenyvesek közt, nem állt még akkor Széll Kálmán mai pompás kastélya, csak egy ósdi kuria, amelynek ablakából messzire ki lehetett látni a Stájer határ felé.

Ebben az ócska házban időzött a forró hónapokban Deák s maga köré gyűjtve a vasmegei nemes urakat, mesélgetett nekik jóízú, régi diétai anekdotákat, itt-ott pikáns-izűket is holmi szép asszonyokról, szemrevaló, kikapós menyecskékről.

De a darabos adomákat mesélő, régi szabásu nemes, mindig a nagyapáink idejéből való gavalér maradt, aki ha ilyen csiklandó anekdotára került a sor, sohase mulasztotta el így szólani:

— Éjnye Ilonkám, most veszem észre, hogy a dohánymot a szobába hagytam, — és Széllné már ugrótt, hogy mint hajdan kisleány korában, hozzá az illatos gálacsivál meg tömött bőrbőnczét.

Mert azok a régi urak tisztelték az asszonyokat és a régi öregapák, a kik közül nem egy volt híres gavalér és Vortenzere a presonális báljainak, megfordulnának a koporsóikban, ha látnák a mai, csillár alatt ácsorgó, laposmellű és unatkozó ifjúságot, amint per maga diskurál a lányokkal.

## Március 1-ével

új előfizetést nyitunk

## az „ELLENZÉK”-re.

Kérjük az előfizetést mielőbb megtenni, hogy a lap küldését azonnal megkezdhesük.

Előfizethetni lehet különben bármely naptól kezdve.

Egy hóra 1 ft 50 kr.

Évnyegyre 4 ft.

## MINDENFÉLE.

Kolozsvár, március 2.

**— Meghívó.** A március 15-ét rendező állandó bizottság ez évben is szabály szerint megállapította tagjainak névsorát s újakat is vett fel, melyek névsora a következő: Abraham Antal, Bartha Miklós, Balogh Károly, dr. Bálint Gábor, Böckel Károly, Benel Ferenec, dr. Csengeri János, Deáky Albert (elnök), Ditrői József, br. Feilitzsch Árpád, dr. Ferenczi Zoltán, H. Ferenzi Gyula, dr. Gyalui Farkas, Gajzágó Manó, dr. Halász János, dr. Halász Ignác, Hegyessy Vilmos, doktor Hegedüs István, Hóry Béla (pénztárnok), Konecsy Béla, E. Kovács Gyula, Kovács János, Koleszár Sándor, Kovács Dezső, Kuszko István (titkár), Magyar Mihály, dr. Márky Sándor, Merza Lajos, Jékei Aladár, Nagy Lajos, Nagy Károly evang. református tanár, Nedosztrek János, Polcz Rezső, Dr. Szádeczky Lajos, Szekula Ákos, Sándor József orsz. képviselő, Sáni László, Sipos Károly, Szucsáki Imre, Szabó Samu, Gr. Teleki László, Dr. Török Imre, Dr. Török István tanár, Dr. Váradi Aurél (jegyző) Veres Endre, Vincze István, id. Virányi István, Versényi György.

Felkérem a bizottság tagjait, hogy szombaton március 15-én 4-én d. u. 5 órakor lakásomon, belmagyar utca 44. sz. tartandó rendező bizottsági gyűlésre megjelenni sziveskedjenek. Deáky Albert elnök.

**— A március 15-iki ünnepélyt** az állandó bizottság ez évben a Petőfi Sándor emlékének s nagy apostoli szellemének szentelve rendezti.

A felolvasást dr. Ferenczy Zoltán egyetemi m. tanár s könyvtárőr tartja. — A bizottság által 1883 évben megszerzett Petőfi szobor is ki lesz állítva. Szavaltára Fáy Sze-réna és E. Kovács Gyula kértettek fel. S énekre Székely Irén és Girsik Gyula. Czimbalom játéka Popini Nándort a Zene-konzervatórium jeles czimbalom tanárát nyerték meg. Igazán mind művészi erő egyesülnek az ez évi ünnepélynek érdekelté tételére. — A dalegyletek is felkértek a közreműködésre.

**— Városi közgyűlés.** Kolozsvár törvényhatósági bizottsága tegnap d. u. folytatta a közgyűlési tárgysorozat elintézését.

A vashidvám ügye került sorra, melyre nézve a közgyűlés megbízásából a város a belügyminiszterhez fog engedélyért folyamodni.

A gyalogjárók tisztántartására vonatkozó szabályrendelet elfogadtatott.

A milleniumi alapítván oklevél tervét a közgyűlés jóváhagyta.

Az állandó ádómentes házaknak köztisztasági rovatallal leendő megterhelése tárgyában a közgyűlés a szabályrendelet kiegészítő §-ait elfogadta.

A város felmérési munkálatainak felülvizsgálatára vonatkozó költségeket engedélyezte a közgyűlés.

A Kolozsvár határán gyakorlandó vadászat bérbeadását a miniszterileg megerősített alapszabályokkal bíró kolozsvári vadász-társaságnak engedte át a közgyűlés.

Vitát idézett elő egy angol aszfalt-társaság ajánlata, a melyben próba képen a Wesselenyi utca gyalogjárójának aszfalttíz-zására tesz ajánlatot. Miután elvben a hazai ipar pártolása tartandó szem előtt, az angol társaság ajánlata különben sem biztosít számbavehető előnyt, a gyűlés napire tér az ajánlat felett.

Breiner Géza mérnök azon ajánlatát, hogy a Nagymalom-utcai lisztelő malom eltolassék — a közgyűlés elutasította.

A **közbiztonsági** udvarán építendő fedett aklok építése tárgyában beadott tanácsai előterjesztése kapcsán a közgyűlés elhatározta, hogy a tanács csak a jelenlegi aklok javítását eszközölje.

Uj **öltöző kocsik** beszerzése tárgyában beadott előterjesztés következtében a tanács felhatalmaztatott arra, hogy a szükséghez képest a kocsikat szerezzze be.

A **hirdetési oszlopokban** elárusítás engedélyezése iránt beadott tanácsai előterjesztés ügyében a közgyűlés azt határozta, hogy a tanács szerződés útján esetről-esetre adhat engedélyt a kérelmeknek, bizonyos élvezeti czikkek árúsítására.

A **felső leányiskola** új épületének építési engedélye, s a sétatérnek ezzel egybefüggő kibővítése tárgyában előterjesztett, tanácsai javaslatot a közgyűlés elfogadta oly kép, hogy a tanács a szomszédos telek tulajdonosokat a hozzájárulásra kérje fel, s ezek meghallgatása után terjesszen be újabb javaslatot.

Ezután még két kisebb telekvételre vonatkozó névszerinti szavazás ejtetett meg.

Megszavaztatott a nyugdíjalap ellenőrző bizottsági javaslat alapján.

Feszt Antal irnoknak 500 ft végkielégítés.

Özv. Augstein Gyulánának évi 250 ft ellátási díj.

Özv. Boldizsár Istvánnának évi 22 ft ellátási díj.

Észrevétel nélkül tudomásul vétettek a számvevői hivatal több rendbeli jelentései a záró számadásokról s a felmentvények megadattak.

A beadott segélykéresek elintézéséül a Mária Valéria árvaháznak 100 ft fa-segély; a Bécsi Magyar egyletnek 25 ft;

## AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAJA.

1899. Március 2.

## Egy modern Antonio.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” részére fordította: AMICA.

VIII.

(Folytatás.)

(23)

— Nekem itt van Debora — gondolta Forrester és lelki szemével látta a testvérét az ő harisnyáit tatarozni. Egy vagy két nap mulva otthon lesz ismét; esténként szembe ül vele, a hogy szokása volt tenni.

Marable a vendégfogadó előtt várakozott reá. Türelmetlenül járkált le s fel a sötétsgében, hatalmasan szivarozva,

— Csak az Ég tudja, hogy miképpen tudatom Hortenzrel! mondá.

— Talán szeretnéd, helyetted én tudassam vele ezt az ujságot? válaszolá Miles. Holnap után visszamegyek Londonba.

— Megtennéd, valóban megtennéd? — kérde a barátja élénken.

— Nem, bizonyonnyal nem! kiáltá Forrester. Akasszanak fel ha olyan köztűni való bolond vagyok! Dick, hol van a becsület érzeted? Hol van jószánszed? Miért nem szakítottál Havet kisasszonnyal, mialott Rutnak házassági ajánlatot tettél?

— Éppen azt szándékoztam tenni; de az ördögbe — én nem vagyok köböl: vannak érzelmeim! És azok ma erőt vettek rajtam és felülkerekedtek.

Könnny nekéd minden dolgot rendszerint és illedelmesen csinálni — te ugy



a helyi ipartestület ifjusági önkéző-körének 50 frt;

a Szent Missiók gondnokságának 5 frt. Az élelmi piacznak a főterre áthelyezése; Smiel Dávidnak a Szentgyörgy-hegy alatti út áthelyezési kérése tárgyában lefolyt vitáról külön emlékezzünk meg.

A közgyűléss végén két választást ejtettek meg, melyekről szintén más helyen szólunk.

A közgyűlés hat óra után ért véget.

— **Gyalog-híd az Erzsébet-ut-hoz.** Erzsébet királyné emlékére serpentin-utat épít a Fellegvárra Kolozsvár város közönsége. A városi közgyűlés a kolozsvári szépitő-egylet indítványára ezt már elhatározta, s a munkálat előkészítésével a mérnöki hivatalt, s a szépitő-egyletet bízta meg. A serpentin ut a nyári színházzal csaknem vis a vis lesz. Jó volna odavezetőleg a Szamoson egy gyaloghídat is építtetni. Felhívjuk erre a szépitő-egylet, s a városi tanács figyelmét.

— **Malomeltolás.** Némelykor akaratlanul is megáll az ember esze a technika vívmányainak sokszor minden indok és szükség nélkül való értékesítésén. Már mi legalább — minden nagyrabecsülésünk mellett is, melylyel a technikai tudományok és azok művelői iránt viseltetünk — olykor egész alaposan elcsodálkozunk a felett, hogy egynémelyik technikum *mennyire nem számol a fennforgó körülményekkel*, a mikor a technika valamely vívmányát akarja értékesíteni. Itt van például egy módfelett tanulságos eset. *Bleimer* Géza mérnök ajánlatot ad be Kolozsvár város tanácsához, melyben kijelenti, hogy ő kész a Széchenyi-téri nyolezkövi lisztelő malmot jelenlegi helyéről — a hol alkalmatlan — *eltolni* egy másik helyre, a hol már nem lesz alkalmatlan és mégis malom lesz. Azt, hogy hová tolja — nem mondja; hogy mennyibe kerül ez a mulatság a városnak, arra annyit mond, hogy körülbelül 25—30 ezer forintot fog ez a művelet igénybe venni. És tetszik tudni, mi nyers értéket reprezentál az a malom ez idő szerint? Hát legfeljebb 8—10 ezer forintot. Tehát a mérnök ur ezt a 8 ezer forintot építményt akarja 30 ezer forint költséggel eltolni egyik helyről a másikkra, a hol megint nem fog többet érni 8 ezer forintnál. De hát akkor miért tolassuk el a mai helyéről és éppen 30 ezer forint potom árért? Egyszerűen azért, hogy megnyerjük a malomterületet.

— **Piacz a Főtéren.** A kolozsvári kiváltságos(?) kereskedő társulatnak, a napi élelmi piacznak a Főtérré való visszhelyezése iránt beadott kérése a városi törvényhatósági bizottságnak tegnap délután tartott közgyűlésen került tárgyalás alá. A közgyűlés a szakosztályok javaslata alapján ezutal az ügy érdemében nem határozott, hanem kiküldött egy bizottságot abból a czélból, hogy a *piacz kérdés általános rendezése* tárgyában a közgyűlés a maga részéről *Albach* Géza és *Nagy* Lajos urakat jelölje ki. Tagjai lesznek még a főmérnök, a tanácsai előadók, és a kereskedő társaság kiküldöttjei. A bizottság csak a hozzá beérkezendő javaslat alapján fog az ügy érdemében határozatot hozni.

— **Virágbazár.** A jótékony nőegylet tavaszi virágbazárját e hó 17-én nyitja meg, s négy napon át fog tartani. A bazár rendező bizottságának élén özv. *Zeyk* Dánielné, *Bánffy* Cecel bárónő áll, s mindent megtesznek arra, hogy a kolozsvári farsang kedves bejáratulása, az idén is hagyományos hírnevéhez méltóan sikerüljön. A virágbazár sorsjátékára kiadott jegyek árusítását és mielőbbi visszajuttatását a megmaradt jegyeknek a bizottság ezen az uton is kéri.

— **Utáthelyezés a Szentgyörgy-hegy alatt.** Kolozsvár városi törvényhatóságának tegnap d. u. tartott közgyűlésen tárgyalás alatt állott Smiel Dávidnak a Szentgyörgy alatti út áthelyezése iránt beadott kérése. Az ügyet dr. *Szabó* Gyula tanácsos terjesztette elő, részletesen ismertette annak minden ágazatát s az eszközölt helyszíni szemle eredményét. A kérdés felett nagyobb vita indult meg, melyben részt vettek *Boros* György, *Kiss* Sándor, *Fekete* Gábor, id. *Varga* D. és *Tordai* Samu és több ízben *Póczy* Mihály főmérnök, a ki a hozzá intézett kérdésekre kimerítő felvilágosításokat adott. A közgyűlés a vita eredményében elhatározta, hogy a felvetett kérdéseket is felölelő előterjesztést tegyen; a tanács az ügy érdeme felett csak ennek megtörténte után hoz végleges határozatot.

— **Közgyűlés.** A kolozsmegyei tanközponti tanítótestület kolozsvári köre f. évi első rendes közgyűlését márczius hó 18-án tartja meg Kolozsvárt, az állami tanítónő képző intézet dísztermében.

— **Uj főjegyző.** Kolozsvármegye és Kolozsvár város főispánja, gróf Béli Akos, Tarnai Mór, városi első aljegyzőt kinevezte tiszteletbeli városi főjegyzőnek.

— **Uj felügyelő.** A kolozsvári felsőbb kereskedelmi iskola felügyelő bizottságában néhai dr. *Groisz* Gusztáv elhalálása következtében megürlt tagsági helyet Kolozsvár városi törvényhatósági bizottsága tegnap tartott közgyűlésén töltötte be. Erre az állásra közfelkiáltással *Winkler* János urat, a koloz-

vári takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság vezérigazgatóját választották meg.

— **Uj városi tisztségviselő.** Kolozsvár városi törvényhatósági bizottságának tegnap délután tartott közgyűlésén a megüresedett őrök állására *Petrán* Sándor, nyug. honvéd kezelő főhadnagyot választották meg. Az új tisztségviselő aránylag rövid idő óta van a város szolgálatában, de ez alatt teljesen bebizonyította alapos dologhoz értését és ügybuzgalmát. Uj állásában a katonaiügyi nyilvántartást fogja vezetni.

— **A „kolozsvári Czím és Lakjegyzék”** mely tartalmazza a kolozsvári háztulajdonosok, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, gyárosok stb. stb. névjegyzékét, valamint pontos lakásjegyzékét 2 frt 50 kr-ért kapható a „Kolozsvári Czím és Lakjegyzék” kiadó hivatalában Kolozsvárt Főter 20. l emelet. 2 frt 60 kr. ellenében bérmentve küldetik meg.

— **Magyar-Lápos** hazafias közönsége a következő programmal szentel ünnepet Márczius 16-én:

Délután 3 órakor háláadó Isteni tisztelt lesz a református templomban, a hol innét az ünnepélyt rendező bizottság elnöke Barabás Samu lelkész mond.

Isteni tisztelet vezetével a kaszinó erkélyéről Almásy Géza szavalja a „Nemzeti dal”-t, s Lebedy János emlékbeszéd mond. Ünnepegy vezetével áldomás leendő az öreg 48—49-es honvédek megvendégelésével.

Este a kaszinó dísztermében hangverseny tartatik, még pedig a következő sorrendben:

1. Nyitány: a cigány zenekar által előadva. 2. „Márczius idusa” Indali Gyuláról. Szavalja: Bárdy Károly. 3. Hegedű solo, előadja Kenyik Antal. Zongorán kíséri: dr. Lauka József. 4. Feloalvasás, tartja: Weber Gyula. 5. Zárókérdul Leneky Antal hegedűje és dr. Lanka József zongora játéka. Hangverseny után bál a kaszinó javára. Személyijegy 1 frt. Családijegy 1 frt 50 kr.

— **Endrődy Sándor az Akadémia-ban.** A mi nagy poetánk, Endrődy Sándor, legközelebb már az Akadémia-ban is beleszól. A Kurucz-dalok lánglelkű költőjét, a finom, búbajos szavú lyrikust Vadnay Károly, a veterán író fogja ajánlani a hivatalos magyar halhatatlanság sorába. Vadnay Károly mostanában levelet írt Endrődynek. A miiben bejelentette neki ezt a szándékát.

— **A Válaszúti** báró Bánffy Albert tulajdonát képező kertészet ez idényben, a mi viszonyainkhoz képest rendkívüli előhaladást mutat, mai napon a kolozsvári piaczon már fejes salátát és zöld káposztát árultak nagy mennyiségben s mint értesítenek a jövő héten már karalábé és május elején dnyke kerül a kolozsvári piacra. Ez eredmény Kőmös János kertész dicséri.

— **Hegedűs Sándor üdvözlése.** Fogarásról távirják, hogy az ottani ev. ref. egyházkerület közgyűlése határozatából üdvözlő feliratot intézett a kerület főgondnokához — Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszterhez.

— **Paraszt tragédia Székely-Keresztúron.** Székely-Keresztúrról írja levelezőnk: Bihari Dénes és Blázs Zsuzsa szerették egymást, a mivel Magyar János hiúsága nem kis mértékben volt megbánthat. Bosszút forralt. Az alkalom nem is sokáig késelt, mert febr. 24-én a Felszegi Izsák koresmájában a két legény mintegy huszad magával vigan pálinkázott, s ott a sértett Magyar János 2 liter pálinkával Márkus József és Barabás Albert személyében bosszúja végrehajtót fogadta. A pálinka elfogyott, ellenben a virtus megjött, sőt a verekedés is megkezdődött. A békés természetű Bihari Dénes távozni akart. Azonban az ajtónál Márkus József útját állva, egyik karjával barátságosan átölelte, míg a másikkal bicskáját Dénes gyomrába ütötte. Azonban fölhasítani nem tudta, mert a harisnya szíja a pengét fölirtotta. Sebe így is halálát okozta. Különben az ilyen szerű verekedések nagyon gyakoriak Sz.-Keresztúron.

— **Kötelező állami biztosítás.** A biztosító intézetek Magyarországról jelentékeny tökélet visznek ki, a nélkül, hogy egy, bár egy tízed részben járulnának ellenszolgáltatással a roppant vagyongyógyasztat pótlásához. Eltekintve attól az összegtől, a mi kíváncsodol, mindenféle csaló és zsaroló vigéczek legió számára előködnek a szegény nép nyakán, ezeket félrevezetik, aláíratnak olyan kötelezvényeket, a miknek előzetesen a tartalmát nem ismerik, s a mikért a társaság perrel zaklatja a megkínzott embereket.

A vigéczek és biztosító társaságok pe-rei a községet és járásbírságokat mód nélkül igénybe veszik. Kára van ezekből a felekeknek, a községeknek, a megvények és az államnak.

Vége szakítottik ennek, ha életbe lép a kötelező állami biztosítás, a melynek behozatala érdekében Kolozsvár városi közgyűlése elhatározta, hogy feliratot intéz a kormányhoz.

— **A piskii honvédelemké képes levelezőlapon.** Sok ledér és triviális képét látunk a divatba jött képes levelezőlapokon. Most végre kaptunk egy olyan levelezőlapot is, a mi Bem apóra, a nagy időkre s apáink hősi tetteire emlékeztet. Piskiből küldték a levelezőlapot. A lap felső végén a híres piskii hid látható. Ennek közelében a „Bem-szobor”-nak nevezett piskii csata emlékére emelt obelisz áll. Az emlékkő alatt az áll. iskola épülete van, mintha fundamentuma volna annak az emlékeknek, a mely *nemzeti államunk jövő nagyságát hirdeti.* Sok vidéknek van a szabadságharcra emlékeztető kö. vagy éremleke. Jó volna, ha minden vidék — emlékére az 50 éves fordulónak — képes

levelező-lapra metszetré a nagy idők emlékoszlopát. Piskiből az emlékek ékített levelező-lapot az Erekye-Muzeumnak küldöttek be.

— **A fuzió.** Mint a P. L. l. írja, a szabadelvű párt körében a várandó szaporulatot vegyes érzelmekkel fogadják. Vannak, a kik attól tartanak, hogy más partprogrammok eddigi híveinek inváziója, ha nem is azonnal, de mindenesetre későbbben szakadást fog előidézni a szabadelvű pártban. Mások azt hiszik, hogy tulságosan nagy párt tartósan nem lesz jó. A szabadelvűpárt zöme azonban a föltétlen fuzió eszméjével már megbékült és az eddig a negáció talájan parlagon hevert erőket előt szivesen megnyitja a pozitív tevékenység mezéjét. A legközelebbi jövő fogja csak megmutatni, vajjon a fent említett aggodalmak vagy a jobb jövő reményei teljeseznek-e.

— **Apponyi György gróf meghalt.** Eberhardról az a hír érkezett tegnap a képviselőházba, hogy Apponyi György gróf, Apponyi Albert gróf atyja meghalt. A megboldogult december 29-dikén töltötte be életének kilencvenegyedik esztendejét.

Először az 1839—40-iki országgyűlésen ült ki, mint a konzervatív párt egyik vezére a főrendeknél. Bar késztültsége nem volt kiváló, szonoki tehetőség, egyenes jelleme es megfontoltsága már akkor mutaltak benne a jövő emberét. Szechenyi meg is jósolta, hogy nemsokára kanczellár lesz. Az 1844-ki országgyűlés bezárasa után Apponyi mint alkanzellár, kezébe vette a kormányt. Programja biztos támaszokat szerzett neki Metternichben es Lajos királyi herczegben, de a Deak és Kossuth által vezetett ellenzékek szemben igen nehéz volt a helyzete. Később a főkanzellár, Majláth gróf helyébe ő jutott e főmeltóságba. Hogy az ellenzek hatalmát megtörje, maga vette kezébe ama reformok megalkotását, melyeket eddig az ellenzek küzdöttek. A februáriusi forradalom kitörése véget vetett e tervnek. A márcziusi napokban beteg volt es csak miután fölépült, értesült bukasáról es a miniszterium kinevezéséről. Bar az új alakulat nem szivesen látta, arra még sem volt megnyerhető, hogy mint királyi biztos segítse elnyomni Magyarországot. Az 1849—60-ki éveket elvonultságban töltötte, de ha alkalma nyílt, nem mulasztotta el a kormány tagjait, sőt magát Albrecht királyi herczegét is Magyarországot jogaira figyelmeztetni. Az októberi diploma után mint országbirot megbízták a magyar törvénykezés ujja szerzésével, 1861-ben mint királyi biztos, az új országgyűlés vezetésével. Országbiroi méltóságot az országgyűlés sikerellen befejezése után is megtartotta es feltékenyen örökött a magyar igazságszolgáltatásnak függetlenségén a bécsi hatóságokkal szemben. Az 1865—68-i országgyűlésen, mint képviselő es pártvezér küzdött a kiegyezésért, állasa akkor igen nehéz volt, mert nemcsak Deak és a többség, hanem a konzervatív kormány tagjai, így különösen Esterházy Miklós gróf ellen is közdenie kellett. Midőn a felelős miniszteriumot kinevezték, visszavonult a közügyektől es csak ritkán vett részt a főrendiház tárgyalásain.

— **Harcz a csendörök és a nép között.** Izsópallagán február 26-án, vasárnap este, sulyos összeütközés történt a csendörök és a nép között. Az eseta következőkép történt: Vasárnap este — mint rendszeren — sok ember mulatott a Leitman Farkas koresmájában, ott volt a községi bíró is az előjárókkal egyetemben. Ugyanazon időtájjban a véresorogi csendörösek két csendörből álló őrzárata pálinkázott Krausz Dávid koresmájában s ott alaposan berugtak. Részegen mentek el onnan este 10 órakor, a kiket az utczán találak, felpofozták s elkergettek; ilyen állapotban mentek aztán Leitman Farkas koresmájában a csendesen mulatozó emberek közé. Itt azonnal neki estek az emberek közé. Itt azonnal neki estek az embereknek, előbb is a bíró verték meg, azután sorra pofozták, vertek a szegény embereket; ezek — félelmest léven előttük a csendör — megadással turték az ütlegeket; azonban egy közülük, Skoreze Tivadar vas villáért szaladt, s azzal az egyik csendört leütötte; erre a többi emberek is bátorságot kaptak, rárohantak a csendörökre, leteperték, ütöttek, verték, elvették a fegyveröket.

Már-már veszélyessé vált a helyzet a csendörökre nézve, azonban a községi bíró és a koresmáros kiszabadította őket az emberek kezei közül; a fegyvert pedig eldugták, nehogy a csendörök részegségükben a nép közé jöjenek. A két csendört fegyver nélkül vonult haza. Hétfőn reggel Serecs Imre őrsparancsnok négy csendörrel Izsópallagára jött s szigorú vizsgálatot indított ez ügyben; egyutal jelentést tett az esetről a szegényparancsnokságnak. A községi előjáróság pedig kimerítő jelentést tett a csendörök brutális eljárásáról. Bérezy Imre az élési járás főszolgabírójának. A vizsgálatot megindították, nem sokára megállapítják, hogy ki idézte elő a csendörök és nép között történt háboruszkodást.

— **A tanárok mellékfoglalkozása.** A székesfőváros tanügyi osztálya most foglalkozik ama szabályrendelet kidolgozásával, mely korlátozni fogja a jövőben a tanárok mellékfoglalkozását. Addig is, míg ez az új szabályzat életbelép, a fővárosi tanács körlevelet intézett a székesfővárosi összes tanítéztelnek igazgatóhoz, s abban kimondja, hogy a fővárosi tanárok és tanítók, pénzintézeteknél nem vállalhatnak el hivatali es orvosi gyakorlatot nem folytathatnak. Kivételt a tanács csak két esetben tesz. Ha a tanárok valamely tanítástílti szövetkezetnél viselnek hivatali es ha az orvos tanárok egyben egészségügyi tanárok, vagyis, ha első sorban orvosi gyakorlatot tiznek es az iskolákban meglekiesen egészségügyi előadásokat tartanak.

— **159 Kohn.** A belügyminiszter kibocsátotta az 1898. év második felében en-

gedélyezett névmagyarosítások kimutatását. A hat hónap alatt 10,248 magyarországi lakos változtatta vezetékneét magyar hangzásúvá. A zömét ennek a sok embernek az államvasutak alkalmazottai teszik. A megszokott neveket azonban szintén tömegesen találjuk a kimutatásban; igen sürin fordul elő a Schwarcz és a Weisz név, de Kohn-ok most is győztek. Nem kevesebb, mint 159 Kohn cserélte fel vezetéknevét magyarra.

— **A pirulás.** Vannak, akik nagyon hamar pirulnak minden igaz ok nélkül es nem bírják leküzdeni ezt a gyöngeségüket, ami roppant sok kellemetlen érzést okoz nekik. Beszterhev orosz professzornak alkalma volt néhány olyan esetet megfigyelni, amikor egyesek néha már a pirulástól való egyszeri aggodalomtól elpirultak. Egy fiatal ember például, mihiely társaságba került, de ha magányosan volt, akkor is megtörtént, hogy elpirult mihielyt elképzelte azt az elfogódottságot, a mely a társaságban való megjelenésekor meg szokta lepni. De elmarad nála az elpirulás, ha társaságba jutván, rögtön valami sötét sarokba került. Beszterhev tanár azt ajánlotta neki, hogy abban a pillanatban, a mikor fél az elpirulástól, menjen ki a szobából s miután kipirulta magát, térjen vissza a társaságba. Ilyen módon kikerülheti a feltűnést Beszterhev professzor az ilyen eseteknél sikeresnek tartatja a hipnotizálással való orvoslást.

— **Megvételre** kerestetik a következő könyv: „*Philosophiai Propädentika*” írta: Dr. Pauer Imre. Ha valakinek megvan s elakarja adni, tessék az „Ellenzék” szerkesztésébe farnadni.

— **Föld bérlet.** A kolozsvári nádasmenti dűlőben egy 16 holdnyi területű l. osztályu kiűnő szántóföld több évre bérebe kiadó. Értekezhetni: Belmagyar-utca 47. szám alatt az emeleten.

## Köszönetnyilvánítás.

Hálás köszönelemet nyilvánítom *Czece* Péterné önnagyságának, hogy kis leányomat teljesen ingyen temettette; valamint köszönet azon papnak is; ki a temetési szertartást teljesen ingyen teljesítette.

Szabó Mózesné.

## Jótékonyaság.

A kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. T. 25 frtnyi adományt juttatott a kolozsvári izraelita nőegyletnek a miért ez uton is hálás köszönetet mond az elnökség.

## KÖZGAZDASÁG.

### Kimutatás

a számosújvári takarékpénztár részvényitársaság 1899. február havi forgalmáról.

**Bevételek:** Pénztárárhozatal 8375 frt 88 kr. Bevételek 10,129 frt 6 kr. Kamatok 3492 frt 17 kr. Váltók 59,283 frt 50 kr. Kötvények 3136 frt 10 kr. Jelzálog-kölcsön 4065 frt. Más pénzintézeteknél m. betét 5000 frt. Összesen 93,481 frt 71 kr. **Kiadások:** Betétek 8359 frt frt 57 kr. Kamatok 7 frt 71 kr. Váltók 67,174 frt 70 kr. Kötvények 2990 frt. Jelzálog kölcsön 1100 frt. Tisztviselők fizetése 280 frt. Irodai szükségletekre 29 frt 65 kr. Jövedelmi adóra 420 frt. Betét kamat-adóra 1378 frt 99 kr. Nyugta-bélyegre 43 frt 61 kr. Osztalékra 5300 frt. Jutalékokra 3180 frt. Jótékony czélokra 130 frt 54 kr. Perköltségre 30 frt. Pénztár maradvány 2756 frt 94 kr. Összesen: 93481 frt 71 kr.

## LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításait és sürgöny-levelei.)

### Temetés.

Budapest, márcz. 2.

*Apponyi* György gróf temetése f. hó 3-án pénteken d. u. 2 órakor lesz Eberhardon.

### A spanyol válság.

Madrid, márcz. 1.

Sagasta miniszterelnök átadta a regenskirálynénak a kabinet lemondását. A regenskirályné valószínűleg a főbb politikusok meghallgatása után fog válaszolni a lemondásra.

### Munkások és az országos ipartanács.

Budapest, márcz. 2.

Tudvalevőleg az ujonnan szervezett orsz. ipartanács első ülésén a munkaközvetítő intézetet foglalkoztató s elhatározta, hogy állami felügyelet mellett, de az állami vezetéstől teljesen függetlenül vegyes bizottság vezetése mellett állítja föl a munkaközvetítő intézetet, a melynek szabályait is elkészítette. Ezzel a munkaközvetítő intézettel a munkások tegnap foglalkoztak első ízben. A kömivesek nemzeti egyesületében ismertette az intézményt *Szikora* Zoltán, a megyei munkások ez agilis vezére. A szép számú hallgatóság nagy figyelemmel hallgatta az előadót, a ki előadása végén eszmecserére hívta föl a megjelenteket, a minek eredménye az

lett, hogy a kömivesek nemzeti egyesülete helyeseli az orsz. ipartanács tervezetét s annak keresztülvitelét sürgősen kéri fogja a kereskedelemügyi minisztertől. A munkaelküliek segélyezése ügyében kimondotta az egyesület, hogy teljes erejéből támogatni fogja az e czélból alakult, s K. Jónás Ödön orsz. képviselő elnöklete alatt álló Véd-egyletet.

### A pápa állapota.

Róma, márcz. 1.

A Stefani-ügynökség jelenti: Mindenféle hírek keringenek a szent atya állapotáról Laponi dr. eddigelé nem távoztott a vatikánba jött Mazzoni dr., hogy a pápát lássa, de csak nagyon rövid látogatást tett és fél óramulva elment. Egy órával rá ismét megjelent Mazzoni dr. és a pápa balczombján megoperált egy hólyagót, a mely miatt a pápa már régebb idő óta szenvedett. A operáció teljesen sikerült. A pápa igen jól állotta ki a műtétet. Az orvosok jelentése szerint láza most nincs és remélik, hogy sikerülni fog a komplikációknak elejét venni. A holnapi pápai fogadás elmarad, de a pápa kívánja, hogy a 3-iki misét a pápai házi kápolnában megtartsák.

### Az uj elnök.

Budapest, márcz. 2.

A képviselőház mai ülésén megválasztották az elnököt.

Perczel Dezső, volt belügyminiszter kapott 244 szavazatot, Szilágyi Dezső 74-et.

Ezekon kívül 1 szavazatot kapott Pulszky Gusztai, a mi viharos derűtséget keltett.

### Országgyűlés.

Budapest, márcz. 2.

A képviselőház mai ülésén az elnökválasztás után Madarász apó meghatva bucsuzott el a Háztól.

Bizott benne, ugymond, hogy megvirad. Lelkes eljenzés.

Csak úgy boldog a haza, ha v király es nemzet együtt érez.

A szabadság, a függetlenség, az önállóság a nemzet szívéből ki nem irtható.

Kéri a képviselőket, hogy a megkezdendő parlamenti munkában versenyezzenek egymással.

Az Isten áldását kéri a parlamentre és a nemzetre.

E szavak után az öreg ur könynyekre fakadt s elhagyta az elnöki emelvényt.

Az egész Ház perczekig eljenzette a derék Madarász apót.

Most előlépett diszmagyarban Perczel Dezső, az uj elnök.

Jobbról megéljeneztek, balról megabczugolták.

Nagy zaj között foglalja el az elnöki széket.

Igéri, hogy pártatlan lesz, s kéri a Ház támogatását.

Megköszöni Madarásznak, hogy magas kora daczára oly kiválóan vezette az elnökséget, s indítványozza, hogy Madarász érdemeit, melyeket az elnöki székbén szerzett, jegyzőkönyvbe iktassák.

Széll Kálmán szive mélyéből járul hozzá az elnök ezen indítványához.

Kossuth Ferencz, Horánszky Nándor, Zichy János gróf a legmelegebben szólnak Madarászárol s a legnagyobb készséggel járulnak az elnök indítványához.

Ez alatt Madarászt folytonos óvációval veszik körül es lelkesen eljenzik. Perczel elnök indítványára ezután megválasztattak a Ház alelnökeinek. Tallian Béla és Daniel Gábor.

Főszerkesztő:

**BARTHA MIKLÓS.**

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

**MAGYARY MIHÁLY.**

## NYILTTÉR.

Minden az építkezés szakmájába vágó **tervezőket, költségvetéseket, felülvizsgálatokat, becsleéseket,** valamint mindennemű **építkezéseket** a legutányabban felvállalok es elkészítek. Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

**Oriold Antal,**

4—10. Kolozsvár, Kurta-szappan u. 7.



